

Bij eersteworpszeugen een cyclus overslaan verhoogt de productie

Peter Vesseur, PV

Op het Varkensproefbedrijf te Raalte zijn eersteworpszeugen na spenen pas tijdens de tweede bronst geïnsemineerd. Het overslaan van een bronst resulteerde in een gemiddeld **1,3** big grotere toom en een **15%** hoger partuspercentage.

Jonge zeugen hebben meer kans op een verlengd interval spenen-bronst (ISB) dan oudere zeugen, zeker als het gewichtsverlies gedurende de lactatie rond de 30 kg of hoger ligt. Ook is uit onderzoek duidelijk geworden dat zeugen met een lang ISB (meer dan 18 dagen) een grotere toom produceren dan zeugen met een ISB van 4 of 5 dagen. Resultaten van de tweede worp vallen in de praktijk nog wel eens tegen en blijven achter bij die van de daarop volgende worpen.

Door het overslaan van een cyclus wordt het interval tussen spenen en insemineren met ongeveer 2 | dagen verlengd. De zeug kan gedurende deze tijd herstellen van de voorgaande lactatie. Wanneer een zeug tijdens de groeifase van de follikels in een positieve energiebalans verkeert, is dat gunstig voor de eicelkwaliteit en de daarop volgende embryokwaliteit. Dit zou de betere resultaten verklaren.

Proefopzet

Eersteworpszeugen werden in dit onderzoek direct na spenen (na een zoogperiode van 3 | dagen) ingedeeld in één van de twee proefgroepen: insemineren gedurende de eerste bronst na spenen of insemineren gedurende de tweede bronst na spenen. Zeugen die niet binnen 14 dagen berig werden, kregen een behandeling met PG600 en werden in de daarop volgende bronst geïnsemineerd.

Resultaten

Van de eersteworpszeugen die aan de proef werden toegekend, werd 13% niet binnen 14 dagen spontaan berig. Een vaak genoemd risico is dat de zeugen na het overslaan van de eerste bronst niet meer berig zullen worden. In het onderzoek werd

Tabel 1: Resultaten van eersteworpszeugen in de tweede en derde worp, geïnsemineerd tijdens de eerste dan wel de tweede bronst na het spenen van de eerste worp

Tijdstip van insemineren	eerste bronst	tweede bronst
Aantal zeugen gespeend na de 1 ^e worp	65	54
Aantal zeugen niet spontaan 1 ^e keer berig	9	7
Aantal zeugen niet spontaan 2 ^e keer berig	n.v.t.	3
Aantal gedekt (voor 2 ^e worp)	56	44
Afbigpercentage van 1 ^e inseminatie	71 ^a	86 ^b
Totaal geboren biggen in de 2 ^e worp	11,0 ^a	12,3 ^b
Levend geboren biggen in de 2 ^e worp	10,6 ^a	11,8 ^b
Aantal gedekt (voor 3 ^e worp)	22	24
Afbigpercentage van 1 ^e inseminatie	79	86
Totaal geboren biggen in de 3 ^e worp	10,5	11,4
Levend geboren biggen in de 3 ^e worp	10,3	10,6

^{a,b} Een verschillende letter duidt op een significant verschil ($p < 0,05$)

van deze proefgroep 6% niet binnen 26 dagen na de eerste berigheid spontaan voor de tweede keer berig (2% werd wel op 42 dagen na de eerste berigheid weer berig gezien en de andere 4% reageerde goed op PG600).

Het probleem van niet berig worden bleek in de praktijk dus niet erg groot. Wel moet daarbij vermeld worden dat de berigheid van de zeugen werd gestimuleerd door de zeugen ongeveer vijf dagen voor de verwachte tweede berigheid opnieuw, samen met de gespeende zeugen, uitloop te geven. De toomgrootte van de tweede worp van zeugen die een cyclus werden overgeslagen was groter dan die van zeugen die wel bij de eerste bronst geïnsemineerd werden (zie tabel 1). Het totale aantal geboren biggen was voor de zeugen die tijdens de eerste bronst en tijdens de tweede bronst werden geïnsemineerd respectievelijk 11,0 en 12,3. Het aantal levend geboren biggen bedroeg respectievelijk 10,6 en 11,8. Het afbigpercentage van eerste inseminatie was respectievelijk 71 en 86%. Deze verschillen waren allen significant.

Er is ook naar de daaropvolgende worp, de tweede worp na het overslaan van een cyclus, gekeken. Het totaal aantal geboren biggen in de derde worp van de tijdens de eerste bronst en tijdens de tweede bronst gedekte zeugen was respectievelijk 10,5 en 11,4 biggen. Het aantal levend geboren biggen bedroeg respectievelijk 10,3 en 10,6. Het afbigpercentage van eerste inseminatie was respectievelijk 79 en 86%. De verschillen in de tweede worp na de behandeling waren niet significant. Omdat er echter nog een aantal zeugen voor de tweede keer na de proefbehandeling moet werpen, kan dit nog veranderen.

Hoewel het aantal biggen per zeug per jaar tussen de beide proefgroepen ongeveer gelijk blijft, is het vanwege het mogelijke lange termijn-effect te overwegen de eerste bronst na spenen bij eersteworpszeugen over te slaan. Het overslaan van een cyclus is in ieder geval een goede mogelijkheid om de weekplanning van het aantal dekkingen wat bij te sturen. ■

